

СХВАЛЕНО

Протокол засідання педагогічної ради
Ірпінського ліцею №3 від 29.12.2025 р. №8

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Ірпінського ліцею №3 від
29.12.2025 р. №

Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми

1. Загальні положення

1.1. Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поведженню з дітьми (далі Положення), розроблене на виконання Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми, затвердженої Постановою Кабінету Міністрів України від 4 червня 2025 р. №658., а також Постанови Кабінету Міністрів України від 19.11.2025 №1513.

1.2. Положення спрямоване на забезпечення функціонування ефективної системи унеможливлення будь-якого виду насильства та жорстокого поведження з дітьми, створення у закладі освіти середовища, вільного від насильства та жорстокого поведження з дитиною, запровадження системи інформування про випадки (або підозру на випадки) насильства та жорстокого поведження з дітьми, а також забезпечення оперативного їх розгляду та реагування на них.

1.3. Працівники закладу освіти ознайомлюються з Положенням та інформацією про захист дітей від усіх форм насильства, зокрема домашнього насильства, експлуатації, булінгу, найгірших форм дитячої праці або інших проявів жорстокого поведження з дитиною.

1.4. Завданнями Положення є:

забезпечення безпеки учнів, захист їхніх прав та створення безпечного освітнього середовища, запровадження порядку дій, спрямованих на унеможливлення насильства та жорстокого поведження з дітьми;

формування у працівників відповідального ставлення до недопущення насильства та жорстокого поведження з дітьми;

поширення культури нульової толерантності до насильства та жорстокого поведження з дітьми у всіх сферах діяльності;

забезпечення оперативного інформування уповноваженого підрозділу органу Національної поліції та служби у справах дітей про випадки вчинення насильства та жорстокого поведження з дітьми.

1.5. Положення поширюється на всіх працівників, які контактують із дітьми, а також на дітей та їхніх батьків (законних представників).

2. ОСНОВНІ ЗАВДАННЯ ЩОДО ЗАХИСТУ ВІД РІЗНИХ ФОРМ НАСИЛЬСТВА ТА ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ В ЗАКЛАДІ ОСВІТИ.

2.1. Ірпінський ліцей №3 з метою унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми забезпечує впровадження таких основних заходів:

1) превентивні заходи:

- затвердження Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- затвердження форми первинного повідомлення про підозру на випадок насильства щодо дитини згідно з додатком 1 Типової програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми (далі – Типової програми);
- затвердження форми реєстрації внутрішнього інциденту (журналу безпеки) згідно з додатком 2 Типової програми;
- затвердження форми анкети анонімного опитування для дітей згідно з додатком 3 Типової програми;
- інформування дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею з питань унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- проведення оцінювання ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми в діяльності Ліцею, вжиття заходів, необхідних для їх усунення або мінімізації;
- врахування ризиків насильства та жорстокого поводження з дітьми під час прийому на роботу працівників Ліцею.

2) заходи із виявлення та реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація доступних та безпечних способів повідомлення про випадки насильства та жорстокого поводження з дитиною;
- оперативне реагування за результатами розгляду заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дітьми у Ліцеї (далі – повідомлення).

3) заходи з навчання та підвищення обізнаності унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми:

- організація тренінгів, інших навчальних заходів для працівників ліцею;

- організація інформаційних сесій для дітей (пояснення прав дитини, способів захисту, контактів для звернення);
- залучення батьків, інших законних представників дитини (проведення батьківських зборів, розповсюдження інформаційних матеріалів).

4) заходи з моніторингу та оцінки виконання програми:

- регулярні самоперевірки (оцінка ефективності заходів, виявлення проблемних аспектів);
- збір інформації для зворотного зв'язку (анкетування дітей, батьків, персоналу);
- аналіз інцидентів (вивчення випадків насильства для запобігання повторенню).

5) заходи з інформування (розміщення у доступних місцях для дітей та батьків, інших законних представників інформаційних матеріалів (плакатів, брошур із контактами служб допомоги, контактних номерів телефонів для анонімного звернення).

2.2. Керівник закладу освіти:

- затверджує Положення про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми з урахуванням Типової програми, є відповідальним за його реалізацію, забезпечує його оприлюднення, ознайомлення з ним своїх працівників та здійснює контроль за виконанням, в якому обов'язково визначаються суб'єкти виконання Типової програми (адміністрація, волонтери, працівники, інші залучені фахівці, які контактують із дітьми), до кого застосовується Типова програма, вимоги щодо політики найму працівників, пов'язані із політикою запобігання насильству (перевірка кандидатів на наявність судимостей, рекомендації), вимоги щодо навчання персоналу (обов'язкові навчання з питань захисту прав дитини);
- забезпечує здійснення заходів із ознайомлення працівників ліцею, інших фахівців, які контактують із дітьми, із Положенням про запобігання та протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми до початку їх роботи з дітьми, але у строк, що не перевищує п'яти робочих днів із дня початку роботи працівника;
- розглядає усні та письмові повідомлення протягом однієї доби з дня надходження, забезпечує функціонування механізму подання повідомлень;

- невідкладно повідомляє батьків, інших законних представників дитини, уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною;
- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідками або постраждали від насильства або жорстокого поводження, відповідної програми для таких осіб;
- забезпечує проведення навчань, тренінгів, профілактичних заходів для дітей, батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею з питань запобігання насильству та жорстокому поводженню з дітьми;
- взаємодіє із службами у справах дітей, центрами соціальних служб, закладами освіти, охорони здоров'я та іншими уповноваженими органами для оперативного реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми;
- з метою унеможливлення насильства або жорстокого поводження з дітьми керівник забезпечує виявлення поведінки дітей, працівників, яка потенційно може призводити до насильства та жорстокого поводження;
- недопустимою вважається поведінка, що може призводити до порушення права дитини на повагу до її особистості, гідне ставлення;
- індикаторами, які можуть вказувати на потенційні ризики спричинення насильства та жорстокого поводження з дітьми, є використання тону голосу, який може сприйматися як залякування або образа, використання принизливих коментарів стосовно дітей та в присутності дітей, застосування покарань до дитини, а також інші індикатори.

2.3. Кадрова політика

- Відповідно до статті 10 Закону України «Про охорону дитинства» забороняється працювати у контакті з дітьми особам, інформацію про яких внесено до Єдиного реєстру осіб, засуджених за злочини проти статевої свободи та статевої недоторканості малолітньої особи.
- Під час працевлаштування осіб, які матимуть безпосередній або опосередкований контакт з дітьми, має бути проведене опитування, яке може включати запитання ситуаційного характеру щодо насильства або жорстокого поводження із дитиною, з метою виявлення можливої схильності особи до агресії, насильницької поведінки, жорстокого поводження.

3. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ УЧАСНИКІВ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ.

3.1.Здобувачі освіти

Мають право на:

- якісні освітні послуги;
- індивідуальну освітню траєкторію, що реалізується, зокрема, через вільний вибір видів, форм і темпу здобуття освіти, закладів освіти і запропонованих ними освітніх програм, навчальних дисциплін та рівня їх складності, методів і засобів навчання;
- інші необхідні умови для здобуття освіти, у тому числі для осіб з особливими освітніми потребами та із соціально незахищених верств населення;
- свободу творчої, спортивної, оздоровчої, культурної, просвітницької, наукової і науково-технічної діяльності тощо;
- особисту або через своїх законних представників участь у громадському самоврядуванні та управлінні закладом освіти;
- безпечні та нешкідливі умови навчання і праці;
- повагу людської гідності;
- проходження відповідної програми для осіб, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого поводження;
- захист під час освітнього процесу від приниження честі та гідності, будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувачам освіти.

Зобов'язані:

- поважати гідність, права, свободи та законні інтереси всіх учасників освітнього процесу, дотримуватися етичних норм;
- відповідально та дбайливо ставитися до власного здоров'я, здоров'я оточуючих, довкілля;
- дотримуватися установчих документів, правил внутрішнього розпорядку закладу освіти;
- повідомляти керівництво закладу освіти про факти насильства або жорстокого поводження з дітьми, а також стосовно інших учасників освітнього процесу.

3.3. Працівники ліцею

Мають право на:

- захист професійної честі і гідності;
- працю у безпечному та здоровому освітньому середовищі;

– захист під час освітнього процесу від будь-яких форм насильства та експлуатації, дискримінації за будь-якою ознакою, від пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю.

Зобов'язані:

– сприяти розвитку здібностей здобувачів освіти, формуванню навичок здорового способу життя, дбати про їхнє фізичне і психічне здоров'я;

– поважати гідність, права, свободи і законні інтереси всіх учасників освітнього процесу;

– настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства;

– формувати у здобувачів освіти усвідомлення необхідності додержуватися Конституції та законів України, захищати суверенітет і територіальну цілісність України;

– виховувати у здобувачів освіти повагу до державної мови та державних символів України, національних, історичних, культурних цінностей України, дбайливе ставлення до історико-культурного надбання України та навколишнього природного середовища;

– формувати у здобувачів освіти прагнення до взаєморозуміння, миру, злагоди між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами;

– захищати здобувачів освіти під час освітнього процесу від будь-яких форм фізичного та психологічного насильства, приниження честі та гідності, дискримінації за будь-якою ознакою, пропаганди та агітації, що завдають шкоди здоров'ю здобувача освіти, запобігати вживанню ними та іншими особами на території закладів освіти алкогольних напоїв, наркотичних засобів, іншим шкідливим звичкам;

– додержуватися установчих документів та правил внутрішнього розпорядку закладу освіти, виконувати свої посадові обов'язки;

3.4. Працівники закладу освіти, у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною зобов'язані:

✓ вжити невідкладних заходів для припинення насильства або жорстокого поводження з дитиною;

✓ надати у разі потреби домедичну допомогу, викликати бригаду екстреної (швидкої) медичної допомоги та звернутися до уповноваженого підрозділу органу Національної поліції;

- ✓ повідомити керівнику закладу та одному з батьків або іншим законним представникам дитини, яка вчинила насильство або жорстоке поводження, та дитині, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, про виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною.;
- ✓ з метою унеможливлення ризиків насильства та жорстокого поводження з дитиною працівники повинні не допускати фізичного контакту з дитиною, якщо він не є необхідним відповідно до змісту заходів або видів діяльності з дитиною;
- ✓ у разі, коли передбачається фізичний контакт з дитиною, який є необхідним відповідно до змісту заходів з дитиною, такий контакт проводиться у присутності не менше однієї повнолітньої особи, крім виконавця, або в приміщенні, що забезпечує можливість вільного доступу інших осіб та не має перешкод для самостійного виходу дитини.

3.5. Батьки здобувачів освіти:

Мають право на:

- захист відповідно до законодавства прав та законних інтересів здобувачів освіти;
- отримання інформації про діяльність закладу освіти, результати навчання своїх дітей (дітей, законними представниками яких вони є), результати оцінювання якості освіти в закладі освіти та його освітньої діяльності;
- подавати керівнику закладу освіти (у разі вчинення жорстокого поводження з дитиною керівником закладу освіти – засновнику закладу освіти та/або уповноваженому ним органу (особі) усні та письмові заяви (скарги, повідомлення) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, а також стосовно інших учасників освітнього процесу, вимагати невідкладного (протягом однієї доби з моменту надходження) реагування на такі випадки;
- отримання інформації щодо порядку та умов проходження їхньою дитиною, яка постраждала від насильства або жорстокого поводження, відповідних програм для таких осіб.

Зобов'язані:

- виховувати у дітей повагу до гідності, прав, свобод і законних інтересів людини, законів та етичних норм, відповідальне ставлення до власного здоров'я, здоров'я оточуючих і довкілля;
- поважати гідність, права, свободи і законні інтереси дитини та інших учасників освітнього процесу;
- дбати про фізичне і психічне здоров'я дитини, сприяти розвитку її здібностей, формувати навички здорового способу життя;
- формувати у дитини культуру діалогу, культуру життя у взаєморозумінні, мирі та злагоді між усіма народами, етнічними, національними, релігійними групами, представниками різних політичних і релігійних поглядів та культурних традицій, різного соціального походження, сімейного та майнового стану;
- настановленням і особистим прикладом утверджувати повагу до суспільної моралі та суспільних цінностей, зокрема правди, справедливості, патріотизму, гуманізму, толерантності, працелюбства.

4. МЕХАНІЗМИ ПОДАННЯ ПОВІДОМЛЕНЬ І РЕАГУВАННЯ НА ВИЯВЛЕНІ ВИПАДКИ

Ірпінський ліцей №3 забезпечує функціонування механізму подання повідомлень, який передбачає:

- забезпечення функціонування різних способів отримання повідомлень про можливі випадки насильства (телефонний зв'язок, електронний лист, скринька для паперових повідомлень тощо), зокрема анонімно за бажанням особи, яка залишила повідомлення.

4.1. Керівник закладу визначає відповідальну особу для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, яка реєструватиме повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечуватиме його підготовку до розгляду, за погодженням із службою у справах дітей за місцем розташування суб'єкта формує склад комісії з розгляду випадків насильства та/або жорстокого поводження з дітьми (далі — комісія), організовує її роботу, оприлюднює інформацію про склад комісії;

- 4.2. Відповідальна особа повинна забезпечити функціонування механізму подання повідомлень, який передбачатиме:
- інформування дітей та їх батьків або інших законних представників дитини, працівників ліцею про їх обов'язок повідомити про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми з наданням інформації про шляхи інформування про такі випадки;

- відповідальна особа для здійснення заходів щодо унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми реєструє повідомлення, що надійшло, в журналі обліку (у паперовій та/або електронній формі) та забезпечує його підготовку до розгляду;
- директор ліцею розглядає повідомлення протягом однієї доби з дня його надходження;
- у разі виявлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною директор ліцею невідкладно у строк, що не перевищує однієї доби, повідомляє про це батькам або іншим законним представникам дитини (крім випадків, коли батьки або інші законні представники дитини є кривдниками дитини), письмово повідомляє уповноваженому підрозділу органу Національної поліції та службі у справах дітей, а також вживає заходів відповідно до Порядку забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах, у тому числі дітей, які постраждали від жорстокого поводження, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 1 червня 2020 р. № 585 “Про забезпечення соціального захисту дітей, які перебувають у складних життєвих обставинах” (Офіційний вісник України, 2020 р., № 57, ст. 1779).

5. РОБОТА КОМІСІЇ

Комісія виконує свої обов’язки на постійній основі.

- ✓ Склад комісії формується з урахуванням її основних завдань та затверджується керівником суб’єкта.
- ✓ Склад комісії не може бути менше п’яти осіб. До нього входять голова, заступник голови, секретар та члени комісії. До складу комісії входять працівники суб’єкта, зокрема педагогічні (науково-педагогічні) працівники, практичний психолог та соціальний педагог, а також представники служби у справах дітей за місцем розташування суб’єкта та надавача соціальних послуг, уповноваженого підрозділу органу Національної поліції (за згодою).
- ✓ До складу комісії не може входити працівник суб’єкта, щодо якого надійшло повідомлення. Член комісії, щодо якого надійшло повідомлення, виключається із складу комісії.
- ✓ Кожен член комісії повинен не допускати конфлікту інтересів під час виконання своїх обов’язків. У разі виявлення конфлікту інтересів член комісії зобов’язаний негайно письмово повідомити про це голову комісії.
- ✓ У разі виявлення конфлікту інтересів голови комісії він має утриматися від участі в опрацюванні відповідного повідомлення, письмово повідомивши заступнику голови комісії. У такому разі функції голови комісії виконує заступник голови комісії.

- Головою комісії є керівник суб'єкта. Головою комісії не може бути керівник суб'єкта, щодо якого надійшло повідомлення.
  - ✓ Голова комісії: організовує роботу комісії; визначає функціональні обов'язки кожного члена комісії;
  - ✓ забезпечує дотримання строків та процедур; визначає порядок денний і перелік питань, що підлягають розгляду; забезпечує моніторинг ефективності заходів реагування.
  - ✓ У разі відсутності голови комісії його обов'язки виконує заступник.
  - ✓ У разі відсутності голови комісії та його заступника обов'язки голови комісії виконує один із членів комісії, який обирається комісією під час засідання за поданням її секретаря.
  - ✓ У разі встановлення під час діяльності комісії факту вчинення головою комісії насильства та/або жорстокого поводження з дитиною, голова комісії підлягає негайному виключенню із складу комісії.
  - ✓ Виконання обов'язків голови комісії у такому випадку виконує його заступник.
- Секретар комісії забезпечує підготовку проведення засідань комісії та матеріалів, що підлягають розгляду на засіданнях комісії, ведення протоколу засідань комісії.
  - ✓ У разі відсутності секретаря комісії його обов'язки виконує один із членів комісії, який обирається під час засідання за поданням голови комісії або його заступника.
- Член комісії має право:
  - ✓ ознайомлюватися з матеріалами, що стосуються випадку насильства та/або жорстокого поводження з дітьми;
  - ✓ брати участь у їх перевірці; подавати пропозиції, висловлювати власну думку з питань, що розглядаються;
  - ✓ брати участь у прийнятті рішення шляхом голосування; висловлювати окрему думку усно або письмово;
  - ✓ вносити пропозиції до порядку денного засідання комісії.
  - ✓ Член комісії зобов'язаний: особисто брати участь у роботі комісії; не розголошувати стороннім особам відомості, що стали йому відомі у зв'язку з участю у роботі комісії, і не використовувати їх у своїх інтересах або інтересах третіх осіб;
  - ✓ виконувати в межах, передбачених законодавством та посадовими обов'язками, доручення голови комісії; брати участь у голосуванні.

Метою діяльності комісії є: запобігання випадкам насильства та жорстокого поводження з дітьми під час провадження діяльності суб'єкта;

6. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ОСІБ, ПРИЧЕТНИХ ДО НАСИЛЬСТВА, ЖОРСТОКОГО ПОВОДЖЕННЯ.

6.1. Особи, які вчинили насильство та/або жорстокість по відношенню до здобувачів освіти притягуються до відповідальності, згідно з чинним законодавством.

6.2. Неповідомлення директором ліцею уповноваженим підрозділам органів Національної поліції України про випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

7. ПРИКІНЦЕВІ ПОЛОЖЕННЯ.

7.1. Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в Ірпінському ліцеї №3 затверджується наказом керівника закладу освіти з урахуванням Типової програми і є обов'язковими до виконання усіма учасниками освітнього процесу.

7.2. Учасники освітнього процесу мають бути ознайомлені з Положенням про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в.

7.3. Положення оприлюднюється на веб-сайті закладу.

Алгоритм дій комісії з реагування на випадки насильства

1. Отримання повідомлення

- Будь-який учасник освітнього процесу (учень, педагог, батьки) може повідомити про випадок.
- Повідомлення реєструється у спеціальному журналі/електронній системі.
- Адміністрація негайно інформує голову комісії.

2. Первинні заходи безпеки

- Забезпечити негайне припинення насильницьких дій.
- Вивести дитину у безпечне місце (кабінет психолога, адміністрації).
- Надати психологічну підтримку постраждалій дитині.

3. Скликання комісії

- Голова комісії (директор або заступник) видає розпорядження про термінове засідання.
- До складу входять: адміністрація, педагог, психолог, соціальний педагог, представник служби у справах дітей.
- За потреби залучається інспектор СОБ як незалежний експерт.

4. Фіксація та документування

- Комісія складає Акт про випадок насильства (опис обставин, свідчення, дата, час).
- Протокол засідання комісії з ухваленими рішеннями.
- Зберігання документів у захищеному доступі.

5. Інформування відповідних органів

- У разі тяжкого випадку негайно повідомляється поліція та служба у справах дітей.
- За потреби — органи охорони здоров'я.
- Батьки/законні представники дитини інформуються офіційно.

6. Прийняття рішень

- Визначення заходів щодо захисту дитини (тимчасове відсторонення кривдника, переведення дитини у безпечне середовище).
- Надання психологічної та соціальної допомоги.
- Розробка плану подальшої підтримки (індивідуальна програма допомоги).

7. Контроль та моніторинг

- Комісія призначає відповідальну особу для моніторингу стану дитини.
- Регулярні звіти про виконання рішень комісії.
- Перегляд заходів у разі повторних випадків.